KENG KO‘LAMLI ILMIY HAMKORLIK – *SOHADA KUCHLI ILMIY G‘OYA BILAN SHAKLLANGAN ISTIQBOLNI VA MAQSADLARNI BELGILASH UCHUN SAMARALI MULOQOT QILISH IMKONIYATI...*

Darhaqiqat, har bir sohada rivojlanishning yuqori pog‘onasiga tinimsiz sa‘y-harakatlar bilan bosqichma-bosqich shakllarda erishiladi. Ilmiy hamkorlik qilish bugungi kunda avvalgi yillarga qaraganda ancha keng tarqalgan. Soha bo‘yicha hamkorlik qilish nafaqat xorijiy hamkasblar bilan yaqindan ishlash yoki muloqot qilish istagi keng ko‘lamli ilmiy hamkorlikni yo‘lga qo‘yishgina bo‘lib qolmay, balki, ko‘p jihatdan aytishimiz mumkinki, butun dunyo olimlari e’tiborini tortayotgan hozirgi iqlim o‘zgarishi bilan bog‘liq bo‘lgan global muammolar hamkorlikni zaruratga aylantirdi.

Shuningdek, global iqlim o‘zgarishi jarayonlari: tuproqlarning yemirilishi, muntazam chang va qum bo‘ronlarini ko‘tarilishi, ichimlik suvi taqchilligi, havoning ifloslanishi, bioxilma-xillikni qisqarishi, yerlarning turli darajada degradatsiyaga uchrashi, hosildorlikning keskin pasayishi kabi ko‘plab boshqa muammolar barcha soha vakillarining diqqat markazida bo‘lib qolmoqda. Albatta, dunyo olimlarini bugungi davr ana shunday global o‘xshash muammo-larni birgalikda bartaraf etish uchun hamkorlik qilishga undamoqda.

So‘nggi yillarda davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyev tomonidan agrar soha bo‘yicha olib borilayotgan siyosat va islohotlar samarasi o‘laroq mamlakatimiz qishloq xo‘jaligi sohasida keng qamrovli ilmiy-amaliy hamkorlik aloqalari tobora rivojlanib mustahkamlanib bormoqda.

Yaqinda Xitoy qishloq xo‘jaligi fanlari akademiyasining G‘arbiy qishloq xo‘jaligi instituti tomonidan tashkillashtirilgan “Xitoy – Markaziy Osiyo” sho‘r va ishqorli yerlarning meliorativ holatini yaxshilash sohasida ilmiy-texnikaviy innovatsiyalar va hamkorlik bo‘yicha xalqaro ilmiy konferensiya bo‘lib o‘tdi.

Konferensiyaga taklif etilgan Markaziy Osiyo davlatlari - O‘zbekiston, Qozog‘iston, Tojikiston, Qirg‘iziston davlatlari qishloq va suv xo‘jaligi bo‘yicha soha olimlari, xalqaro tashkilotlar va institutlar vakillari hamda yuqori malakali mutaxassislari bir nuqtada jamlandi.

Xitoy qishloq xo‘jaligi fanlari akademiyasining G‘arbiy qishloq xo‘jaligi instituti tomonidan tashkillashtirilgan «Xitoy – Markaziy Osiyo” sho‘r va ishqorli yerlarning meliorativ holatini yaxshilash sohasida ilmiy-texnikaviy innovatsiyalar va hamkorlik bo‘yicha xalqaro ilmiy konferensiya»ning asosiy maqsadi:

- Xitoy va Markaziy Osiyo mamlakatlari o‘rtasida sho‘r va ishqorli tuproq melioratsiyasi sohasida akademik almashinuvni mustahkamlash;

- sho‘r va ishqorli tuproq resurslaridan ilmiy asoslangan va samarali foydalanishga ko‘maklashish;

- hududiy ekologik muhitni yaxshilash va barqaror rivojlanishni ta’minlash;

- oziq-ovqat xavfsizligi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash va boshqa mavzuga oid tashkiliy masalalardan iborat.

Umuman olganda konferensiya qatnashchilari e’tiborini Xitoyliklar tomonidan xalqaro hamkorlik platformasini qurish uchun “Bir kamar va yo‘l” tashabbusi, ya’ni, 2030-yilgacha strategik maqsad - Xitoyda yetakchi texnologik innovatsiyalar markazi va sho‘rlangan yerlardan kompleks foydalanish bo‘yicha muhim markaz: iste’dodlar zaxirasi, innovatsion yechimlar uchun sinov maydonchasi, sanoat texnologiyalari manbai, xalqaro tajriba almashinuvni yo‘lga qo‘yish asosida mamlakatlar va mintaqalarda qishloq xo‘jaligining yuqori sifatli rivojlanishga erishishga qaratildi.

Shuningdek, konferensiya davomida sohaga oid turli mavzularda taqdimotlar o‘tkazildi. Shu jumladan tadbirning asosiy qismida **Tuproqshunoslik va agrokimyoviy tadqiqotlar instituti direktori Bobomurodov Shuxrat Mexribonovich** tomonidan *“Tuproqning degradatsiyasi va uning oldini olishga zamonaviy yondashuvlar”* mavzusidagi taqdimoti tinglandi.

Konferensiya doirasida **“Yosh olimlar forumi” Changji shahri, Jinxiu zalida** o‘tkazildi. Unda **Tuproq geografik axborot tizimlari va pedometrika bo‘limi boshlig‘i Baxodirov Zafar Abduvaliyevich** tomonidan *“Tuproqni tahlil qilishda masofadan zondlash va sun’iy intellekt texnologiyalarini qo‘llash”* mavzusidagi taqdimoti o‘tkazildi.

Tadqiqot tashkilotlari hamkorlikdagi yondashuvlarga borgan sari ishtiyoq bilan yondashmoqda. Chunki, global murakkab muammolarni mustaqil hal etishdan ko‘ra, tezroq hamkorlikda amalga oshirish afzalroqdir. Konferensiya

ISSN 2181-0826 3/2025 y.

kun tartibida o‘tkazilgan taqdimot va muhokamalardan so‘ng tadbir ishtirokchilari o‘rtasida o‘zaro kelishuv va memorandumlar imzolash marosimi o‘tkazildi. Shu jumladan Tuproqshunoslik va agrokimyoviy tadqiqotlar instituti Xitoy qishloq xo‘jaligi fanlari akademiyasining G‘arbiy qishloq xo‘jaligi instituti o‘rtasida o‘zaro hamkorlik to‘g‘risidagi memorandum imzolashga erishildi. Institut olimlari Gansu qishloq xo‘jaligi universiteti va Xitoy FA Geografiya va ekologiya ilmiy-tadqiqot instituti masul xodimlari bilan ham o‘zaro hamkorlik masalalari muhokama qilindi.

Ushbu memorandum va kelishuvlar kelgusida aynan tuproqshunoslik yo‘nalishida olib borilayotgan ilmiy va amaliy tadqiqot ishlarini yanada takomillashtirish, dolzarb masalalar yuzasidan tadqiqotlarni amalga oshirish, birgalikda muhokamalar olib borish va boshqa shakllarda tadbirlarni tashkil etishda hamkorlik qilishga asoslanganligi bilan ahamiyatlidir.

Muxtasar qilib aytganda tuproqshunoslik yo‘nalishida keng ko‘lamli ilmiy hamkorlik qilish – sohada kuchli ilmiy g‘oya bilan shakllangan istiqbolni va maqsadlarni belgilash uchun samarali imkoniyatdir.

Akbar XUDOYQULOV